

NEVYDEJ NÁS V POKUŠENÍ

A nevydej nás v pokušení, ale vysvobod' nás od zlého. (Mt 6:13)

1. čtení: Genesis 3,1-7

Hlavní čtení: Mt 6:13

Milé sestry a milí bratři v Kristu Ježíši,

odkud pochází zlo? Je to věčná otázka, která po staletí zaměstnává teology, filozofy, básníky, ale i obyčejné lidi, kteří se se zlem setkávají. Nedokážeme ji obsáhnout v celé její šíři, ale můžeme se podívat na několik pohledů. První, co nás asi napadne, je, že původ zla souvisí s pádem člověka. Jak je popsán ve třetí kapitole knihy Genesis. Proč Bůh nechal strom poznání dobra a zla? Možná proto, že nás stvořil ke svobodě. A chce, abychom mu byli věrní na základě vlastního rozhodnutí – ne z donucení okolnostmi. Ne proto, že neexistuje jiná možnost než poslouchat Boha. Skrze Adama a Evu jsme se rozhodli Boha neposlouchat. Začali jsme koketovat s pokušelem, přestali jsme důvěřovat Bohu a jeho slovu. A tím jsme otevřeli bránu zla do tohoto světa.

Tuto otázku – unde malum – si kladl svatý Augustin. Uvažoval, že zlo je pouze nedostatkem dobra, tak jako tma je nedostatkem světla. Tento pohled však téma zla možná příliš zjednodušuje. Jiná teorie říká, že zlo má svou vlastní existenci a je způsobeno mocí ďábla a jeho démonů. Jak nás vybízí list Efeským:

- *„Oblečte plnou Boží zbroj, abyste mohli obstát proti úkladům ďáblovým. Nevedeme totiž svůj zápas proti krvi a tělu, nýbrž proti mocnostem, proti silám, které ovládají tento temný svět, proti duchům zla v nebeských oblastech.“ (Ef 6,11–12)* Úskalím tohoto pohledu je, že nás může zbavovat zodpovědnosti za zlo ve světě i v našich životech.

Určitě stojí za to zastavit se při hledání odpovědi u lidského srdce – konkrétně u tvého a mého. Vždyť Pán Ježíš říká:

- *„Z nitra, z lidského srdce, vycházejí zlé myšlenky, smilstva, krádeže, vraždy, cizoložství, chamtivost, zlomyslnost, klam, necudnost, závist, rouhání, pýcha, hloupost. Všechna tato zla vycházejí zevnitř a znesvěcují člověka.“ (Mk 7,21–23)*

A hlubokým způsobem to vyjadřuje i Boží výrok v Genesis:

- *„Hospodin viděl, že zlo člověka na zemi je veliké a všechny myšlenky jeho srdce jsou ustavičně jen zlé.“ (Gn 6,5)*

Ať se snažíme odpovědět jakkoliv, zlo nemáme ve svých rukou. Zlo a pokušení nás přesahují. Někdy přichází jako důsledek života v porušeném světě. Vidíme narušené životní prostředí, přirozené zákonitosti i vztahy. Jsme svědky sílících přírodních živlů, nemocí a pandemií. Vymykají se kontrole kvůli narušené rovnováze. Mnoho zla přichází od člověka k člověku. Přílišná lhostejnost nebo naopak nedostatek zodpovědnosti dávají prostor podlým podvodníkům a ničemům, kteří se Boha nebojí a lidí nehanbí. A pak zažíváme i zlo, které dopouští sám Bůh. Aby nás napomenul, zastavil, potrestal, vyzkoušel nebo přetavil naši víru. Nemůžeme obsáhnout celou tuto škálu. Ale za co se vlastně modlíme, když prosíme:

- *„A neuved' nás v pokušení, ale vysvobod' nás od zlého.“ (Mt 6,13)*

Prosíme o ochranu před sebou samými, před vlastním srdcem. Abychom se dokázali včas zastavit a rozpoznat nebezpečí, které je v nás. Víte, čeho jsme schopni? V 60. letech proběhl tzv. Milgramův experiment. Obyčejní lidé měli pokládat otázky jiným lidem připoutaným k elektrickému zařízení. Pokud odpovíděli špatně, pustili do nich elektrický proud od 15 do 450 V. Bylo to samozřejmě hrané, ale dvě třetiny účastníků podlehlly síle autority. Jsme schopni hrozných věcí – proto tato prosba připomíná naše slabosti.

Prosíme o sílu neignorovat zlo kolem nás. Někdy totiž kvalita našeho života závisí na naší schopnosti angažovat se a bojovat proti zlu. Zvláště když je viditelné a ohrožuje ty, kteří se nedokážou bránit. Velmi výstižně o tom mluví kniha Ester. Když se Mordokaj dozví o plánu na likvidaci Židů v Perské říši, začne jednat. Skrze svou svěřenkyni Ester se chce dostat ke králi, který jediný to může zastavit. A když se Ester zdráhá, připomene jí, že možná právě pro tuto chvíli se stala královnou.

Jsou chvíle, kdy jsme to my, kdo může něco udělat. A pokud jsme jediní, kdo může pomoci dobré věci, pak to udělat musíme. Svět by byl krásnějším místem a zlo by nemělo tolik podob, kdybychom brali vážně svou zodpovědnost za to, co je správné.

Prosíme o to, abychom si uchovali obraz milosrdného Boha, ať se děje cokoli. Protože je zlé žít s pokřiveným obrazem Boha. Někdy nás okolnosti nebo zlo, které potkáme, vedou k pokušení zapomenout, že Bůh je dobrý.

V kritických situacích máme sklony ptát se: Kde je Bůh? Kde je jeho dobrota, jeho láska? Kniha Jób řeší tento zápas člověka o obraz Boha – uprostřed nepředstavitelného utrpení. A jaký je výsledek, ke kterému Jób dospěl?

- *„Uznávám, že všechno můžeš a že žádný záměr tobě není neproveditelný. Kdo smí nerozvážně zatemňovat úrdek Boží? Ano, hlásal jsem, čemu jsem nerozuměl. Jsou to věci pro mě příliš divuplné, které neznám. Rač mě vyslyšet a nech mě mluvit; budu se tě ptát a poučíš mě. Jen z doslechu o tobě jsem slýchal, teď však jsem tě spatřil vlastním okem. Proto odvolávám a lituji všeho v prachu a popelu.“ (Jób 42,2–6)*

To je absolutní triumf víry, která prošla ohněm. Čtenář ví, že za tímto příběhem je Boží rozhodnutí – zvláštní sázka se satanem. Ale Jób si to musí vybojovat – stejně jako my. Neuved' nás v pokušení, zbav nás pokřiveného obrazu Boha.

Prosíme o sílu přijmout to, co nemůžeme změnit. Neumíme ukončit války dnešního světa. Neumíme nasytit hladové ani odstranit bolesti světa. Nemůžeme nikoho donutit, aby změnil svůj život. Za nikoho nemůžeme nést zodpovědnost, ať ho milujeme jakkoliv. Můžeme jen nabízet, snažit se srozumitelně předávat to, čemu věříme. A ještě něco nemůžeme změnit – svou minulost, chyby, selhání, které se už staly. Co bylo vyznáno a odpuštěno, mělo by být zapomenuto. Výčitky svědomí jsou zlo, které nás chce svázat, připravit o radost a životní energii. Co Bůh odpustil, je zapomenuto.

A ještě jednu prosbu vyslovujeme. Prosíme, abychom unesli tíhu své svobody.

Modlitba:

Hospodine, náš Bože, ty jsi Ten, kdo nás vyvedl z Egypta, z domu otroctví. A vyvádíš nás z každého zla, které nás ohrožuje. I ze zla hříchů. Zbavuj nás prosíme těžkých důsledků zla, které je mimo nás, ale i v našem srdci. Amen.